

A Járáság

Augusztai főhercegasszony.

Vadász Miklós rajza.

Holzer
cs. és kir. udvari, és kamarai oxállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

JOGI VIZSGÁKRA

(alapvizsgákra, szigorlatokra, államtudományi államvizsgákra), állam-
számviteli államvizsgára, felelősséggel előkészítünk urakat, hölgyeket
és vidékieket is. Vidékieknek speciális jegyzeteinket előre küldjük.
(Államszámvitelre: példatár, állami könyvek gyűjteménye.) (Jegyzetköl-
csönzés. Díjtalan felvilágosítás. Szontágh Donáth jogi szeminárium, a
Budapest, IV., Váci-u. 51. II. Személyes értekezés köznapokon d. u. 4-7-ig.

TÖRÖKÖK

Irta: DOBAY ISTVÁN.

A Társaság kiadása. — Ára 5 K. Megrendelhető A Társaság
kiadóhivatalában, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. szám.

Rácz Dániel

Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toalettek,
blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgönycim „Robériaex“
Telefon: 167—02.

Budapest,
IV., Kútya-utca 2.

LOHR MÁRIA · KRONFUSZ

Gyár és főüzlet: Budapest,
VIII., Baross-utca
85.

A főváros első és legrégebb
csipkétisztító-, vegytisztító és
kelmefestőgyári intézete ala-
pitva 1867. évben

Telefon József 2-37.
Fiókok: II., Fő-utca
27., IV., Eskü-ut 6,
Kecskeméti-utca 14,
VI., Andrássy-ut 16,
VI., Teréz-körut 39,
V., Harmincad-u. 4,
VIII., József-körut 2.

150 darabból álló, finom mintájú

ALT-WIEN

porcellán-készlet eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

RADÓ FÉNYKÉPEZŐ

gépek teljes felszereléssel,
az összes létező gyártmányok minden
modellje kiváló jó optikával. Friss lemezek, filmek,
prizmás vadász- és tábori távcsövek.

VADÁSZFEGYVER

garantált jó lökésséggel páros ejektoros

HAMMERLES garnitúrák

Radó A. és Tsa cégnél. Budapest, Egyetem-tér 5.
Telefon 105—82.

URMÁNCZY NÁNDORNÉ
szakácskönyve

ÁRA KÖTVE 4 KOR. 40 FILL.

JÖVEDELME A HÁBORU

ÁRVÁIÉ.

LITTKÉ

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, REÁLTANODA-U. 18. TELEFON: JÓZSEF 25-11.

IV. évf.
30-ik szám.

Előfizetési árak: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor. Egyes szám ára 60 fill.

Budapest,
1917. július 29.

Sárosi munka.

A világháború által tönkretett Európát a munka fogja ismét talpraállítani.

Az észnek, a szorgalomnak, az izmoknak akkora erőfeszítése fog bekövetkezni, amilyenre nem volt példa a világ népei között. Iszonyu lesz a nyomor a háboru után, ezt a pusztulást is ki fogjuk azonban mi magyarok heverni s meggyőződésünk, hogy a világtörténelem legnagyobb katasztrófájából aránylag rövid idő alatt megerősödve fog az emberiség magához térni. Azaz ki fogják heverni a pusztulást azok, a kik a világ újjászületésének munkájából maguk is részt kérnek s nem nézik majd ölbetett kézzel, hogy dolgoznak körülöttük az okosak, a szorgalmasak, a becsületesek. Mert *becsület dolga* lesz ezentul, hogy mindenki kivegye a maga részét a jövő nagy munkájából s azon a téren, ahová tehetsége, képességei, ereje állítják, elvégezze a világmunkának reáharulót, bár legkisebb hányadát.

„Vége a régi szép világnak.“ — sóhajtják majd a maradiak, „most kezdünk majd egy szebb életet“ — jelentik ki önbizalommal azok, a kiknek lesz erejük a romok közül a magasba tekinteni, ahonnan csak úgy, mint azelőtt, Isten kék ege mosolyog biztatón feléjük. Vagyis a Teremtő mindenhatóságába vetett erős hittel, egyuttal azonban kitartó földi munkának eredményébe helyezett teljes bizalommal, a romok fölött sarjadzó új életbe kezdve, otthont építünk a csatamezőkről hazatérő magyarságnak.

Sárosmegyére kétszeres feladat hárul, hogy résen álljon a jövő eshetőségeivel szemben s mint Magyarországnak a nagy ellenség által szétszakításra ítélt nemzetiséglakta része, meg kell mutatnia, hogy tót nyelven beszélő, de magyar lélekkel gondolkozó és hazafias szívvvel érző népével együtt méltó akar maradni arra, hogy az új ezredévben is ahhoz a Magyarországhoz tartozzék, melynek mindenkor hű fia volt. A sárosmegyei «nemzetiségeket» ne akarja senki felszabadítani, senki ne merjen minket Nagy-Magyarországtól elszakítani. Hogy azonban sulya legyen szavunknak, dolgozunk s vagyonban erősödnünk kell. Akarunk-e becsületesen dolgozni. — Magyarország ujjaépítésében és

Abban a reményben, hogy *A Társaság* olvasóinak érdeklődését is fel fogja kelteni, főszerkesztőnknek az „Eperjesi Lapok“ mai számában megjelent vezető cikkét szó szerint közöljük.

megerősítésében akarunk-e mi is résztvenni? — ezt fogom most Sárosvármegye közönségétől megkérdezni.

A nagy magyar Kanaánhoz nem tartozunk, a sziklás, erdős sárosi föld nem ont magából szikrázó bort, aranyakat érő buzát, van azonban sok más mindennünk, — nem panaszkodhatunk, — a kitartó szorgalom a sovány sárosi földön is megtermi a maga bő gyümölcsét.

S ennek a ma szinte kincset érő gyümölcsnek okos, legcélszerűbb felhasználására hívom fel Sárosvármegye minden rendű és rangu közönségének figyelmét, ajánlom fel önzetlen szeretettel munkámat, minden erőmet.

Miről van szó?

Kifejtettem én azt már egyszer régebben, hogy elszórt, eltaposott kincsek hevernek Sárosmegye földjén szerteszt, melyekből mi csak csipegetünk, a nagy hasznót Galiczia élelmes, munkás vándorló kereskedői szedik el évek hosszú sora óta szemünk láttára. Nem ócsárlom, — becsülöm őket, hogy szorgalmas kezüket szűkebb hazájuk Kárpátok mögötti távolából is ki tudták felénk terjeszteni, s tulajdonkép javunkat szolgálták, mert nélkülük még ennyi hasznát sem láttuk volna földünk saját magunk által soha fel nem ismert különleges értékkel bíró kincsének. Szabad és kell azonban annyira önzőknek lennünk, hogy ha lehetséges, magunk végezzük el az itthoni munkát s ne adjuk ki kezünkől azt az óriási hasznót, mely nemtörődömségünk folytán beláthatatlan évek óta idegen zsebbe vándorolt eddig s így nemcsak Sároset, hanem közvetve Magyarországot fosztottuk meg egy jelentékeny közgazdasági érték-többlettől.

Miért ne lehetnénk mi magunk a termelők és kereskedők egyuttal? Miért ne szedjük fel és használjuk fel mi magunk az Ur Isten által Sáros erdeiben, Sáros bár sovány, de áldott földjén a természetnek elének szórt kincseit, holott csak le kell hajolnunk értük s összeszedve, kellő szövetkezéssel a leghálásabb fővárosi piacon magunk értékesíthetjük a legelőnyösebb áron.

S itt álljunk meg egy pillanatra!

Röviden: *Sárosmegyei boltot fogunk nyitni Budapestben!* Irjuk össze, mink van, ami másnak nincs, ami Pesten kell. Gyártsunk konzervet, gyurjunk sárosi juhurturót, szárítsunk gombát, főzzünk be erdei epret, málnát,

fekete és vörös-áfonyát, ridzikét, uborkát, termeljünk vajat és mézet, neveljünk szárnyast, hizlaljunk disznót, vágjunk borjut és bárányt, hozzuk forgalomba kitünő s még ismeretlen ásványvizeinket, szállítsunk vadat, pisztrángot, gyümölcsöt — s áruljuk mindezt magunk.

Rendezzünk be a főváros forgalmas helyén finom, szép üzletet s mint egy nagy sárosi betéti társaság legyünk termelők és kereskedők egyuttal.

A legjobb minőségű fogyasztási cikkek oly nagy tömege kerülne ezáltal árdrágító közvetítő nélkül a szomszédos Galícia helyett a budapesti piacra, hogy a sárosi bolt nemcsak a megye, hanem közvetve a főváros élelmezési érdekeit is fogja szolgálni.

A részletek megvitatása, a keresztülvitel a szakemberek dolga lesz.

Ezuttal csak fölvetem a kérdést: ki akar velem tartani; ki akar a négyesfogat bakjáról leszállni s velem üzletbe lépni, ki akar becsületes, szorgalmas munkával a maga és gyermekei számára tisztességes uton vagyont szerezni?

Minden sárosi résztvehet származás, rang- s valláskülönbség nélkül ebben a tervezett »üzlet«-ben, aki nem szégyenli a munkát s tisztességes terméket fog tudni szállítani.

Egyelőre még csak a tervnél tartunk, mert érdemlegesen addig nem látunk a keresztülvitelhez, amig tájékozva nem vagyunk, mi állhat rendelkezésünkre.

Annak idején majd felfogjuk szólítani a megye közönségét annak a bejelentésére, kinek milyen munkára van tehetsége, képessége, mit és mennyit fog tudni szállítani.

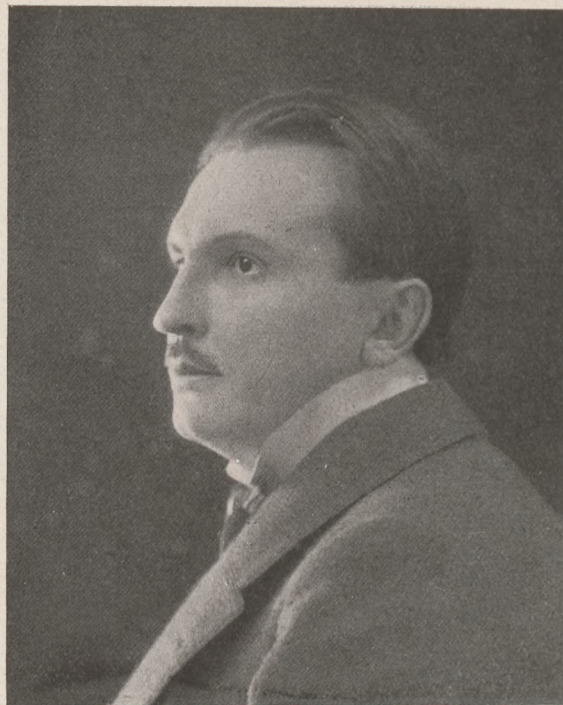
Nagy tömegben fogjuk beszerezni a megfelelő tartályt, edényt, üveget stb. s egyenlő izléses címkével (vignetta) felszerelve, szétosztjuk a munkára jelentkezettek között, akik a kereskedelmi kormány által az üzlet részére rendelkezésre bocsátandó vasuti teherkocsiban, romlási rizikó és késedelem nélkül fogják időnként beszállíthatni a kész anyagot s munkájuk arányában részesednek majd az üzleti haszonban is. Ha szükség lesz rá, kisebb-nagyobb befektetési kezdő-tőkét is fogunk a szegényebb családoknak előlegezni s a készítéshez szükséges cukrot s egyebet kiosztani, hogy még a legszegényebb körülmények között élő, de ügyes, sárosi lánynak, vagy asszonynak is alkalmat adjunk a munkára s a «sárosi bolt» üzleti hasznában való részesedésre.

Tegyük félre, ha itt-ott még megvolna, az egykor Mikszáth által is — bár igaztalanul — kigunyolt sárosi urhatnámságot s maradjunk, de munka és összetartás által, a szó nemes értelmében vett «gavallérok» s irtsuk ki szivünkéből a legnagyobb magyar hibát, az *irigységet*, s erősen hiszem, hogy Sáros méltó helyet fog elfoglalni a háboru után abban a nagy nemzeti elhelyezkedésben, abban a nagy rendezkedésben, mely a világra a leg-rövidebb idő alatt vár.

És ha majd egy-két év múlva sárosi ember a fővárosba rándul, boldog büszkeséggel fog megállni a Kossuth Lajos-utca egyik izléses üzlete előtt, melynek címtábláján aranyos betűkkel fog ragyogni: »Sáros-megyei különlegességek raktára.«

Dobó, 1917. július 7.

Dr. Dobay István.

† Gyóni Géza.

HOZZÁD SZÁLL...

Hozzád száll a lelkem
Pihenni a hajszát, feledni a rosszat:
Mint az űzött madár, mely végső erővel
Eléri a fészket s fáradtan leroskad.

Oda nem követhet
Vad szárnycsattogással prédaleső élet, —
A te közeledben leszörja a lelkem
Napi gondok nyűgét... s érzem: újra élek!

Érzem: újra van hit,
Fényes alkotásra ép erő, nagy eszmék!
Érzem: újra büszke, emelt fővel járok,
Érzem: nekem itten hivatásom lesz még.

Nem jöttem a lelkem
Lelketlen vásáron adni a kufárnak.
Jöttem Istenszóra! Százak kincse lelkem!
Engem várnak, a kik apostolra várnak...

Várjatok! Megyek már!
S a hogy látlak téged fehéren, szeliden
Karom utánad nyúl... Köd van csak előttem...
S fejemet lehajtom... álom ez is... minden.

EGY SZÓ.

Egy szó, miben gúny villámlik meg,
Egy pillantás, mely másnak intett
Elég, hogy mindent megtagadjak,
Mit esküvő dalok fogadtak
S virágodat dacosan, némán
Dobjam le, démonom, eléd —
Egy szó elég...

S egy pillantás, egy bús tekintet,
Ha lelked lelkembe merited;
Egy szó, a melyben bú van, rejtett,
Elég, hogy mindent elfeledjek
S bűnbánó, nagy-nagy szerelemmel
Boruljak le, te szent, eléd
Egy szó elég...

Gyóni Géza kiadatlan verseiből.

Szeverin.

Irta Bónyi Adorján.

(Folytatás és vége.)

Regény.

Szeverin várt. Juditka nem szólt és nem mozdult. Szeverin lassan fölállt és közelebb hajolt. Juditka szeme nem kísérte őt, makacsul és állhatatosan szegeződött egy helyre.

Szeverin elakarta bocsájtani a kezét: a vékony ujjak nem engedték. Szeverin felsóhajtott, elhalványodott és szeretett volna letérdelni. A szive úgy fájt, mint még soha; a Juditka keze még meleg volt; Szeverin lassan, óvatosan összekulcsolta az asszony mellén a sovány, fehér kezeket, miután ujjait előbb gyöngéden kifejtette belőlük.

Künn kacagott és dalolt és pompázott a reggeli napfény és szent, áhitatos csönd volt mindenütt.

Szeverin látta a fekete ládikát az íróasztalon, mely ünnepélyesen, gyászosan, komolyan várakozott.

Szeverin szive hallhatólag dobogott és lehajtotta a fejét.

Szegény kis asszony, milyen elégtelen, békésen, derülten és megbocsátólag mosolygott mozdulatlan szemével, mint egy szentkép, aki előtt imádkozni illik.

Szeverin letérdelt és imádkozott.

A fekete ládikó.

Szeverin ott ült ismét a »Kék Galamb« vendégszobájában. A régi gyertyatartóban, mely olcsó vasból volt kiformalva és idétlen bachánsnők kemény formáit ábrázolta, halványan, sercegve égett a gyertya. A vaskályhában erősen pattogott a tűz és a szoba teli volt átható meleggel és valami különös, szomorú és keserű illattal, a mi valószínűleg abból a pár szál ciprusból származott, melyet Szeverin a Juditka koszorujából hozott volt magával.

Szeverin leült az asztalhoz és maga elé huzta a könnyű ébenfa-ládikót, melyről sejtelve sem volt, hogy mit rejthet magában. Az asztalon egy üveg rum állott; Szeverin reggel kérte azt a fogadóstól, a mikor teáját akarta elkészíteni. Egy önkéntelen mozdulattal utána nyult most az üvegnek és hosszú kortyot nyelt belőle. Mint az égő tűz futott által tagjain a perzselő ital, hevesen és égetően.

Szeverin elővette a kis kulcsot, melyet a Juditka íróasztalán talált. Elfordította a zárt és gondosan felnyitotta a doboz fedelét.

A ládikóban levelek voltak, gondosan egymásra rakva és általkötve.

Szeverin elámulva látta a legfelsőn, hogy az neki van címezve. És a többi is. Mind, mind. Ezek a levelek egytől-egyet neki íródtak.

Az írás ismeretlen.

Fölbontotta a levelet. Nézte az aláírást.

— Juditka.

Juditka... Szeverin lehajtotta a fejét. Juditka... A keze megremegett és elejtette a halványszínű levelet. Juditka... E percben érezte legjobban ennek az elmult asszonynak egész nagy és meggyötört és megalázott szerelmét.

Leveleket irt neki, talán mindennap és egyetlen-egyet se juttatott el hozzá.

Megérdemelte ő ezt?

Kőbor gavallér, álomlovag, lézengő úr, Szeverin... Lehajtotta fejét és elolvasta az első levelet.

»Kedves Szeverin, — még érzem a megalázásomat, a szégyenemet és az ostobaságomat mindazokért, a miket tegnap elkövettem. Hallottam, hogy elutazik Menyházáról. Megkerestem. Magamhoz hívtam. Elmondtam Magának mindent. Maga... vállat vont és elutazott. Mire való volt hát ez az egész? Miért estem a porba Maga előtt? Hát annyira szeretem? — Hát annyira szeretem, igen. Maga talán sohasem fogja elolvasni ezt a levelet, mert érzem azt, hogy nem lesz erőm bedobni a postaládába. Tehát irhatok itt, a mi nekem éppen jól esik és a mit egyedül Magának mondhatnék el és senki másnak. Megirhatom itt, hogy Maga az én életem nekem és hogy meg kell halnom Maga után. Nem, Szeverin, én nem vagyok érzéki asszony, ezt elhiheti nekem. A vágyakozásom nem azért van. Nem szeretemet kérek Magától. Csak azt, hogy a közelében lehessenek. Lássam Magát naponként és a hangját halljam. Érezzem a pillantását és kezet foghassak Magával, mint egy jó barátal. Sohasem fog szeretni engem. Ezt jól tudom: Istenem, csak én szerethessem és Maga érezhesse azt, hogy én szeretem. De minden hiába. Elment és én sohasem fogom látni. Milyen boldogtalan vagyok! Szeverin, az Isten áldja meg magát, a miért ezt a szenvedést nekem ajándékozta.«

Szeverin megnézte a dátumot, a levél január 16-ról volt keltező. Egy nappal később, hogy Szeverin Menyházáról elutazott.

A következő levél január 18-án íródott.

Ennyi volt az egész:

»Vajjon gondol-e rám? Én mindig, mindig. Az éjszaka oly rosszat álmodtam Maga felől, Szeverin! Csak nem történt valami baja?«

József Ferenc főherceg és segédtestje, Vértes főhadnagy egy erdélyi menekültek javára rendezett népnüppélyen.

Feketéné Fáy Blanka felv.

Január 20-án Juditka ezt írta:

»Szeverin! Az újságban azt olvastam, hogy magát párbajban megsebeztek. Ennyi. Könnyen vagy sulyosan? Feleljen nekem, Szeverin! Az Istenért, micsoda könynyelműségbe keveredett? Szegény édes Mindenem, nem állom ki a bizonytalanságot, el kell mennem azonnal s meg kell nézmem, mi is történt Magával? Az én Istenem segítse addig is minden jóra, kedves Szeverin!«

Szeverin abbahagyta az olvasást. Tűrhetetlen meleget érzett. Főlnyitott egy ablakot; hideg és metsző éjszaka omlott be a szobába. A gyertyafény meglibeggett, mint egy szíven ütött ember és a szél befúta a havat a szobába.

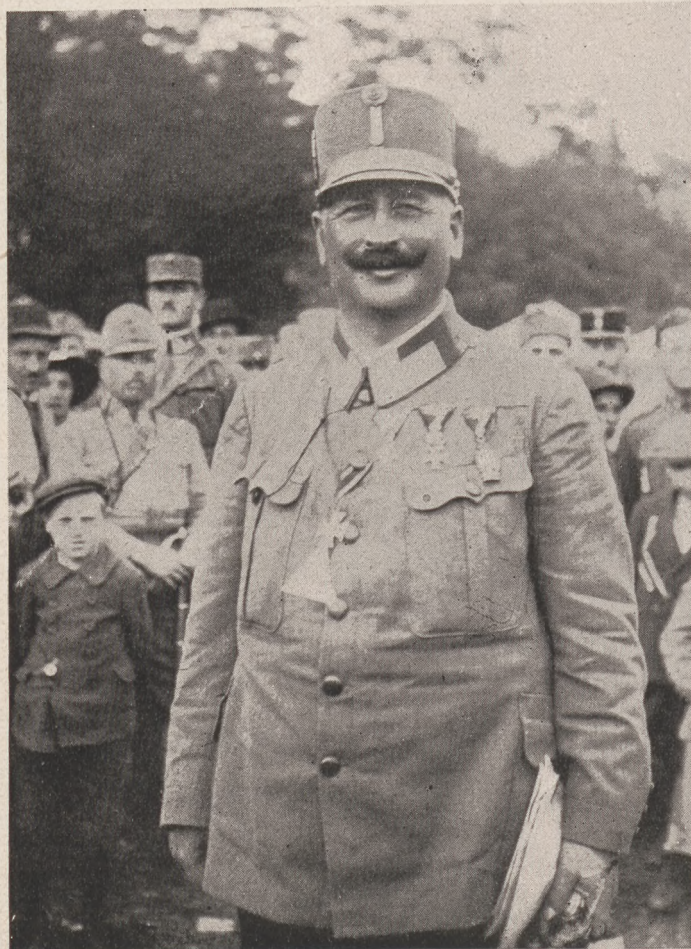
Szeverin újból a rumos üveg után nyult; majd a következő levelet bontotta fel.

A levél négy nappal későbből szólott, mint a legutolsó.

»Tehát újra itthon vagyok, Szeverin. Miért is kellett elmennem oda? Talán jobb lett volna abban a hitben élnem, hogy Maga meghalt, mint így tudni azt, hogy mást szeret. Azt akarja mondani Szeverin, hogy nem, nem igaz? Bocsásson meg, láttam, a mint megnézte azt a szőke lányt. Ismerem a szemnek ezt a csöndes ragyogását és Maga még belé is pirult. Tehát mást szeret, kedves jó barátom. Így is jól van. Azért én nem szünök meg szeretni Magát továbbra is. Igaz, hogy így még jobban fáj... de Magának fogalma sincs róla, micsoda szenvedéseket képes egy asszony elviselni!«

Szeverin végigsimitotta homlokát; olyan érzése volt, mintha belőlről szét akarna pattanni az agya.

Egy héttel később írta Juditka a következő levelet:

báró Rohrer vezérezredes a népünnepély közönségének sorában.

Feketéné Fáy Blanka felv.

»Édes Szeverin, ma egyszerre váratlanul megéreztem Völgyi. Hogy ki ez a Völgyi, Szeverin? Talán egyszer bevallom majd Magának. Most csak annyit, hogy itt van és úgy látom, még mindig szeret. Öneki bizonyos jogai vannak hozzám, legalább is ő úgy hiszi. De én erős leszek, Szeverin, nekem nem kell sem ő, sem pedig bárki más, erős leszek és hű maradok Magához, ámbár Magának semmi szüksége erre és Maga nem is tud erről semmit. De ez így szép és én erős leszek, Szeverin.«

Pár nap múlva a következő levél íródott Szeverin címére:

»Kedves Barátom, azt hiszem, tovább nem szabad titkolóznom. Egy vallomással tartozom Magának, valamit meg kell mondanom s nem szabad hallgatnom róla tovább. Én bűnös asszony vagyok, Szeverin. Ezt egyetlen ember tudja rajtam kívül és azt akarom, hogy most már maga is tudja. Az uramat — talán hallotta ezt — sohasem szerettem. Hozzá kellett menni, mert szegény lány voltam, ő pedig gazdag ember és egész családunk jólétéről volt szó. Én jó voltam és hűséges mégis hozzá. De valaki figyelte a mi életünket és csak az alkalmas pillanatra várt, a mikor kivetheti rám a hálóját. Ez a valaki a férjem egy barátja volt, Völgyi, kiről a mult levelemben már irtam volt Magának. Az alkalmas pillanat nem sokáig váratott magára. A férjem egyszer a lelkem mélyéig megsértett engem és a kétségbeesés óráiban egyszerre mellettem termett Völgyi. Magam sem tudom, hogyan történt, Szeverin, de Maga bizonyosan meg fog bocsátani nekem, ámbár én sohasem bocsátok meg magamnak. A könnyek meggyöngítik az embert, édes Szeverin, de másnap csaknem meghaltam a bánattól és szégyentől és többé tudni sem akartam Völgyiről. A kérésemre elutazott és reméltem, hogy többé sohasem fogom látni életem megrontóját. Hosszu idő telt el, esztendőik elmúltak, az uram meghalt, egyedül maradtam, azt hittem, kipihenhetem életem egyetlen tévedését, de Völgyi a napokban ismét megjelent, máig is szeret és most feleségül akar venni. Ha tudná, Szeverin, mennyire gyűlölöm ezt az embert! Lesz-e elég erőm, Istenem? Az Ég legyen irgalmas és adjon bátorságot nekem, mert én csak Magát szeretem, Szeverin.«

Szeverin ökölbe szoritott kezekkel figyelte a gyertyalángot, mely halkán és gúnyosan táncolt a nyitott ablak mellett, mintha kinevetne minden emberi gyöngeséget.

Szeverin a következő levél után nyult.

»Jöjjön el hozzám, egyetlen barátom, beszélni szeretnék Magával, csöndes szava erőt adna nekem, ez így nem mehet tovább, oly beteg vagyok, nem tudom mi bajom van? és Völgyi folyton itt van, mondja, Szeverin, mit tegyek?«

Pár nap múlva ezt írta Murányiné:

»Ma beszéltem Magáról neki. Igen, Szeverin, megmondtam, hogy csak Magát szeretem és bármit is tesz, minden hiába. Láta volna, mennyire megrendült, azután milyen dühbe jött. Szerencsére nem tudja, kicsoda Maga és hol van és hogy hívják; talán azonnal utnak indulna és megölné Magát. De nem szabad, hogy Magának valami baja történjék.«

Majd egy különösen meggyötört levél jött sorra:

»Ha tudná barátom, mit szenvedek! Most nem szeretném, ha látna. Össze vagyok törve és oly beteg vagyok. Öreg asszony vagyok, Szeverin. A doktor nem tud velem mit kezdeni. Nem tudja, mi bajom van. Ah, én tudom azt csak, Szeverin! miért vergődik a szívem úgy, éjszaka idején. Sokszor azt hiszem, mindjárt meg kell halnom. De maga csak éljen nyugodtan

tovább, Szeverin. Némelykor látom magát és a szóke lányt, megjelennek álmomban, ilyenkor felriadok és azt hiszem, a szívem csaknem kiszakad. Mi lesz velem?»

Napok mulhattak el, mikor Juditka ezeket írta:

„Kedves Szeverin, ma keltem föl az ágyból. Oly szép idő van és nekem meg kell hálnom. Érzem ezt. Ugy félek Völgyitől, Szeverin! Ha Maga itt lenne és megvédelmezne legalább! De olyan egyedül vagyok.“

Zaklatott irással volt írva a másik levél:

„Valami történhetett Magával, Szeverin. Ha tudnám, hol jár és mit csinál! Oly rosszat álmodtam. Maga ott állott az ágyam mellett és én nagyon beteg voltam. Vigasztalt és jó volt hozzám. Megfogta a kezemet és szép, erős kezével olyan gyöngéden simogatta, mint egy gyermekét. Azt mondta nekem, hogy még ne haljak meg. Jó, mondtam, talán nem halok meg, Szeverin, ha most lehajol hozzám és megcsókol. Maga bólintott a fejével. Ekkor nyílt az ajtó. Lehunytam a szememet. Mikor újból fölnéztem, Maga már eltűnt, Szeverin. Elvitte a szóke lány tőlem. És nekem meg kell hálnom!“

Szeverin cigarettára gyújtott. Reszketett és melege volt. Az ablakon a szél olykor befújta a havat és minden meleg eltűnt a szobából, de Szeverin mindebből nem vett észre semmit.

„Völgyi volt ma nálam, — írta Juditka a következő levélben, — erőszakkal jött be hozzám. Sirt, kért, könyörgött, imádkozott és fenyegetőzött. Nem, nem. Akkor Magát átkozta, Szeverin. Kiutasítottam. Mit fog ez az ember csinálni? Szeverin, Szeverin, mennyit kell Magáért szenvednem, Drágám.“

Még csak egy levél volt a ládikóban. Szeverin utána nyult és sokáig habozott, fölbontsa-e? Az utolsó levele Juditkának. Ceruzával volt írva. Mikor írta? Két nappal előbb, hogy Szeverin Menyházára visszatért.

Végül lassan kezébe vette és olvasta, mint egy imádságot.

»Megtörtént, Szeverin. Rettenetes volt, most már egészen bizonyos, hogy meg kell hálnom. Völgyi itt volt nálam. Azt mondta, utoljára jött hozzám és utoljára kérdez, mi lesz velem? Mit felelhettem neki, Szeverin? Nem. Nem és nem. Jó, mondta, akkor meg fog halni. Annyiszor mondták ezt már férfiak, vállat vontam. Elfordultam. Hallottam, hogy fölsóhajt, azután... ezt nem tudom leírni, Szeverin. Azt hiszem elájultam az ijedtségtől. A fegyver nem szólt nagyot, de mire megfordultam, Völgyi már meg volt halva. Szörnyű volt. Elképzeli-e, mi az, mikor valaki érettségünk és előttünk végez magával? Nem bírok többé aludni. Az orvosok kétségbe vannak esve és nem tudnak velem mit kezdeni. Látom az arcukról, hogy lemondtak rólam. Én tudom, Szeverin, miért halok meg? Bocsásson meg, ezt ágyban írom, azért ilyen kuszált és zavaros ez a levél. Soha nem írok többet, Szeverin, ezt érzem. Oh, Maga már azóta bizonyosan boldog, Szeverin. Isten áldja meg mindkettőjüket, Én nem haragszom Ó reá sem, a ki elvette Magát tőlem. Milyen furcsa az, mikor az ember szive néha örült-módra dobol, néha meg percekig megáll és hallgat, mintha valamiért haragudnék. Emlékezzen rá, Szeverin, úgy fogok meghalni, hogy egyszerre csak megáll a szívem, oh, szép lesz az és Maga már messzire lesz tőlem és többet nem kell soha szenvedni és azért Maga meg fog bocsátani nekem, ki semmi mást nem vétettem Magának, minthogy nagyon, nagyon szerettem, édes, édes Szeverin.«

gróf Majláth gyulafehérvári püspök látogatása a fronton a 74. honvédhadosztálynál. A püspököt Sávolgy János ezredes, a „Sávolgy-dandár“ parancsnoka fogadja.

dr. Horváth főhadnagy felv.

Szeverin kiejtette kezéből a levelet, fölállt és az ablakhoz lépett.

Milyen egyedül van! Nóra... messzire jár. Talán soha többé észébe sem fog jutni kóbor gavallérja áhítatos hazugságaival és forró szerelmével. Szóke haja és sötét szeme örökre eltűnt és nem látja többé nemes kezét és drága száját és halk, lassu hángját sem hallja többé sohasem...

Juditka... Most nyugodtan fekszik, végre megbékülten és mosolyogva. A szenvedései elmúltak, többé nem fáj a szive és nem várja őt többé epekedve és reménytelenül...

Es ő most egészen egyedül van.

Nórához nincs miért imádkoznia többé és nincs már Juditka, a kivel jót tehetne és a ki vigasztalhatná őt. Milyen fanyar füstje van a cigarettának... És milyen jó lenne aludni... Békésen és nyugodtan és álmodóan, mint a jó és felhőtlen életü emberek. De nem lehet. Mit tegyen, hogy ne lássa maga előtt Nóra kicsiny kalapját a szóke hajkoszorúval és Juditka becsületes szemét és ijedt ajakát...? A rum... Oh... harminc egynehány éves... és már... inni... És aztán... Mindig inni?... Rumot?...

Visszaült az asztalhoz. A leveleket visszacsukta régi helyükre. Ez az egyetlen kincse van neki most már az egész világon. Papiros volt előtte és a toll bemártva várt a rozszant asztalon. Mérheteretlen csend ült az egész világon. Az idő mult, egyformán, folytonosan peregték a percek és órák.

Szeverin ott a »Kék Galamb«-ban még azon éjjel fölzaklatva, bánatos szívvél hozzákezdett, hogy leírja ezt az egész történetet, neked, kedves olvasó.

Vége.

Pfeifer Ferdinánd-féle könyvkereskedésben

minden könyv kapható s minden folyóiratra elő lehet fizetni.

(Zeidler Testvérek)

Alapítási év 1841. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 7. sz.

ÉJJEL A MARGITHIDON.

Az óriás hid sötét arabeszkje
Gyenge holdfénybe és homályba veszve

Ivel a mély, fekete vizen át.
A partról minden lámpa idelát,

Mint fürdő lányok hajukat meztlen,
Áztatják arany fényüket a vízben.

A vitzükörben rőt láng kavarog,
Ezer tűzoszlop reszket és ragyog,

Lángol a Duna tág, fekete medre
És lenn a mélybe, fáklyafényt emelve

S a végtelenség zsoldárát dalolva
Vonul a habok bús processziója.

Éjfél. Csillagtalan a nyári éjjel, —
A korlátnak dőlsz és a mélybe nézel,

Arcodba leng a hűvös éji szellő
És bánatod, ez átkos, csalfa sellő

Feléd kiált s a mélybe hívogat,
Lelkedbe most egy fáradt gondolat

Halk mécsze ég. Ott állsz a mély felett
S a végtelen nagy égtől kérdezed:

— Mi célja van az eltűnő napoknak,
Álomnak, vágnak, furcsa bánatoknak?

Az életnek, mely örök-céltalan,
Bús harcainknak, jaj, mi célja van?!

Titkok, a mikre válasz nincs soha, —
Eredj aludni éjék vándora!

Zilahy Lajos.

Sávoly János ezredes.

dr. Horváth főhadnagy felv.

Majláth püspök bérmálja a 74. honvédhadosztály legénységét.

Hönig hadnagy felv.

A királynő tavaszából.

— Mária Terézia születésének 200-ik évfordulóján. —

Irta Lampérth Géza.

Az 1722-ik év július 16-án korszakos, messze századokra kiható esemény színhelye volt a pozsonyi országgyűlés.

Háromszoros Vivát! kiáltással akkor fogadták el és iktatták törvénybe a magyar Rendek a Habsburg-ház új örökösödési rendjét, az ugynevezett Pragmatica Sanctiót, amely szerint «Ő cs. és királyi Felsége férfi-ivadékának magvaszakadtával a trónöröklési jog a felséges ausztriai ház női ivadékára száll az elsőszülöttség sorában.»

Az «elsőszülött», a kinek a diétális urak harsány vivátozása tulajdonképpen szólt, akkor már ott tipegett-csacsogott a bécsi Hofburg valamelyik levegős gyermekszobájában. A szőkefürtű, kékszemű, eleven szellemű kis leányka: *Mária Terézia* 5 éves volt ekkor (született 1717. május 13-án) és gondtalan vidám gyermekjátékai között nem is sejtette, hogy 18 év multán az ő szép ifju fejére száll majd Szent István sok százados koronája.

Ám a fejedelmi szülők, III. (VI.) Károly császár és király és Braunschweigi Erzsébet aggodó gonddal sejtették már a jövőt s leszámolva azzal, hogy fiu-utódjuk már nem lesz (hiszen éppen azért készült a Pragmatica Sanctio), mindjárt komoly, szinte fiús irányban kezdték neveltetni a serdülő kis Terézia főhercegnőt, a ki majdan nevük és trónjuk örököse leend.

A szerető édesanya főfelügyelete alatt, a gyengéd-lelkű és szellemes *Fuchs* grófnéra (ki a kapucinusok sirboltjában is urnője oldalán fekszik) s a tudós jezsuita atyákra bízta a főhercegnő nevelését és tanítását. A fősúlyt mindjárt kezdetben a történetre és a nyelvekre fektették, amely studiumokhoz különös kedve és tehetősége is volt a fejedelmi növendéknek. A német nyelven kívül csakhamar megtanulta és folyékonyan beszélt a francia, olasz, spanyol és latin nyelvet. A magyar nyelvre, sajnos, nem gondoltak a tanítómesterek, bizonyára úgy okoskodván, hogy a magyar hivatalos nyelv ugyanis — a latin.

A komoly tudományok mellett nem feledkeztek azért meg persze a zenéről, a táncról sem. Zenében Caldara udvari karmester, táncban Levassori della Motta balletmester volt a kis főhercegnő oktatója.

Egy zárt udvari körben előadott kis olasz operában fel is lépett Terézia s egy szemtanu azt írja a fenséges primadonna ezen első debütjéről, hogy szebbet és tökéletesebbet sohasem látott, mint ahogyan ő szerepét játszotta és énekelte. Ha tehát véletlenül királynőnek nem születik, elsőrendű művésznő is lehetett volna Mária Terézia. Az igaz, hogy mint királynő is művésznő lett, nem a világ deszkákból való jelképes színpadán, hanem az élet valóságos színterén. Utolérhetetlen királyi művészettel tudott uralkodni az emberi szívek, elmék, érzések és akaratok felett.

A tanulás napjai mulván, rohamosan kezdett közeledni ezenközben az idő (— hjah, a közönséges lányok is gyorsan nőnek, hát még a királylányok! —) a mikor a komoly tudományokon kívül valami egyébről is kellett gondoskodniok a királyi szülőknek leányuk számára — vőlegényről...

És ez bizony nem kis gondot okozott. Itt már nemcsak a szíveket kellett megkérdezni, hanem azonkívül még sok minden egyebet. Sőt, minden mást előbb talán és csak azután a szívet... Szegény királykisasszonyoknak már ez a végzetük.

Nemcsak a koronás szülőket, hanem összes országaikat, sőt egész Európát érdekelte, izgatta a nagy kérdés: ki lesz Mária Terézia férje? Nem csupán érzelmi, hanem egyben és főképen politikai kérdés is volt ez, mert hiszen országok sorsa, jövője függött ettől a választástól, köztük természetesen Magyarorszáé.

A magyar Rendek már az örökösödési törvény tárgyalásakor is feszegették ezt a kényes kérdést. A nádor állítólag fel is szólította volna a királyt: »Monstra nobis principem!» (Mutasd meg nekünk a herceget, t. i.

a vőlegényt.) Az udvar azonban egyelőre kitért a határozott válasz elől. Azt mondták: még a szülők maguk sem tudják, csak ezután fognak határozni.

Pedig a titkos családi tanácsban ekkor már készen is volt a határozat.

A királykisasszony kezéért természetesen nagy versengés indult meg, amit nem is lehet csudálni, mert hiszen az öreg Burg bimbozó ifju rózsája harmatos tavaszi szépségében Európa legjobb partija volt. Azok között az ifju daliák között, akik a bécsi Hofburgot a vőlegényi »aranyrózsá»-val kerülgették, ott volt Don Carlos spanyol infáns, továbbá a szász és bajor trónörökös. De bizony a három daliák szép sorjában kosa-

rat kaptak. Pedig a politika egyiket-másikat erősen ajánlotta volna. Hanem hát ugylátszik, mégis csak erősebb volt a szív szava.

A Burg egyik lakosztályába, közel a királykisasszony fehér lányszobáihoz, már 1723-ban, mindjárt a Pragmatica Sanctio elfogadása után, bevonult egy ifju, 15 éves hercegf.

Lotharingiából jött, egyenesen a koronás házigazda III. Károly meghívására. A nagy hadvezér, Buda hős visszafoglalója, Lotharingiai Károly herceg unokája s Leopold herceg fia volt ez a délceg ifju, névszerint Lotharingiai Ferenc.

A kívül állók úgy tudták, hogy nevelés, iskoláztatás végett jött az ifju hercegf a bécsi udvarba. Tudós nevelők és magisterek munkába is fogták erősen és neveltetése párhuzamosan folyt Mária Teréziáéval — a szerető szülők gondos örökődése alatt.

A beavatottabbak azonban már kezdetben suttozták, ami csakhamar nyilvánosságra is került, hogy ez az iskola tulajdonképpen a — szerelem iskolája volt...

A két fiatal szív hamarosan összedobbant. Napról-napra meghittebb, melegebb lett barátságuk, amely végül erős, tiszta szerelemmé érett. »Ecce princeps!» — mondhatta a király hú magyar nádorának, — itt a hercegi vőlegény.

Robinson, az angol nagykövet, a ki hivatalból is figyelemmel kísérte a leendő királynőt, ezt írta egyik jelentésében Mária Teréziáról a londoni udvarnak: »A főhercegnő erős lelke dacára is gyengéd szerelemmel viseltetik a lotharingiai herceg iránt. Éjjel őt látja álmában, nappal felőle beszél udvarhölgyeinek.«

Az udvarnál már mindenki jegyespárnak

tekintette őket s a nyilvános eljegyzés idejét is rebesgették, mikor egyszerre csak komor felhők tornyosultak a két szerelmes szív boldogságának hajnalodó egére... Két hatalmas ellenség szólt közbe, kik ellen a trónok magassága sem elég magas védelem. Mors Imperator — halál ő kegyetlen felsége az egyik. 1729-ben meghalt Ferenc atyja Leopold herceg s az ifju szerelmesnek sürgősen haza kellett utaznia Lotharingiába, hogy özvegyen maradt anyjával együtt a hercegség ügyeit rendezze.

A költő arra inti a szerelmes ifju párokat, hogy sohase távozzanak egymástól messzebbre, mint a meddig a fecske elszáll fészektől... Lotharingiáig bizony

Bissingen Gína grófnő.

d'Ora műterem felv.

nem igen szálldostak el a bécsi fecskék, de elszálltak minden nap Mária Terézia gondolatai és már a feleuton találkoztak Ferenc hercegéivel, amelyek szintén hűségesen utrakeltek mindennap Lotharingiából Bécs felé. Három év múltán, mialatt a hercegség ügyei rendbejötték s a kormányzást az özvegy hercegnő vette át, maga Ferenc herceg is visszafelé indult, szerelmes szívében nem kis aggodalommal: nem hidegült-e el iránta Terézia szíve... nem történt-e az alatt valami Bécsben, ami boldogságuknak utját állja?...

Az a hű szív nem hidegült el, sőt még melegebben dobbant az érkező felé.

Hanem közbelépett az a másik ellenséges hatalom — a Politika.

Az 1733-ik évi lengyel királyválasztásból kifolyólag Károly háboruba keveredett a Bourbonokkal s az idő nem volt kedvező Hymen rózsaláncainak szövögetésére. Ferenc herceget egy időre el kellett távolítani az udvartól. Károly kinevezte őt Magyarországhelytartójává és Pozsonyba küldte — no nem valami tulságos messzeségbe, még abban a dilizsanszos világban sem.

A háboru szerencsétlenül folyt. Károlyt cserben hagyták szövetségesei, Savoyai Eugen, az egykor diadalmas hadvezér immár előregedett, a hadsereg kimerült. Vereséget vereség követett, 1735-ben már úgy állt a dolog, hogy a Pragmatica Sanctiót csak úgy lehet elismertetni és békét vásárolni, hogy Károly ketté osztja birodalmát, a német országokat és Magyarországot átadja az egykor kikoszorozott kérésnek, a bajor trónörökösnek — Mária Terézia kezébe. Az olasz birtokok és Németalföld Marianne főhercegnő bizománya lesz, aki Don Carlos spanyol királyhoz megy nőül.

E szorult helyzetből Fleury biboros, francia államminiszter segítségével úgy szabadult ki Károly, hogy le kellett mondania Nápolyról, Sziciliáról, Lombardia egy részéről (cserébe a kis Parmát és Piacenzét kapta) és közvetítési díj fejében Franciaország részére át kell engednie Lotharingiát.

Ferenc herceg először hevesen titakozott az ellen, hogy ősei földjétől megfosszák, de Bartenstein államminiszter ridegen felállította a kérdést:

— Vagy Lotharingia vagy Mária Terézia!

És Ferenc választása az utóbbira esett.

1736 január 31-én megtartották az ünnepélyes eljegyzést, mely után az udvari etiquette szerint a boldog vőlegénynek ismét el kellett távoznia Pozsonyba s csak az esküvőre térhetett vissza.

Most már azonban nemcsak gondolatban, hanem levélben is szabad volt egymással érintkeznie a jegyepárnak. Vőlegénynek és menyasszonynak három levele maradt fenn ebből az időből. Különösen kedvesek a menyasszony levelei. Jó, hogy soká nem tart a távollét, írja az egyikben s köszöni vőlegényének, hogy már irt neki, mert úgy aggódott érte «mint egy szegény kutya...» A herceget bécsi kedélyességgel egyszerűen «Mausl»-nak nevezi. Február 10-én kelt utolsó levelében jó időt kíván az utazáshoz s reméli, hogy ez az utolsó ut, amelyet hűséges jegyese nélkül tesz meg.

A boldog vőlegény másnap már meg is érkezett Bécsbe s február 12-én volt az esküvő, melynél Domenico Passionei pápai nuntius celebrált az augustinusok templomában.

A császár-király ezt írta e napon naplójába: »Első leányomnak Teréziának esküvője a lotharingiai herceggel. Isten áldja és gyarapítsa házunkat. Mindakettőt szeretem. Jó vigaszt nyertem.»

Az ifju fejedelmi pár még ebben az évben Mária-zellbe zárandokolt, hogy magukat Boldogasszony kegyeibe ajánlják...

Hegyessi Nóra.

Gaiduschek Erzsébet felv.

VERSEK KRÓNIKA.

írja Endrődi Béla.

*Jöjj szívem, induljunk vidékre,
Elűz a tikkadt pesti nyár.
A méla költő holdas arcát
A nap bús bronzra festi már.
Gyerünk nyaralni, hadi gondtól
Megdrágitotta alapon,
Gyerünk! Szól még kakuk az erdőn?
Zsong halk zenét a Balaton?*

*Jöjj szívem, induljunk vidékre,
Ma válogatni nem lehet.
Elrándulunk Mária-Makkra
A dús Marienbad helyett.
Ostende gyanánt kacsint feléd Pócs,
Szárszón virág nyit zöld zsalún,
A tőke Földváron lubickol
S a proletár Leányfalún.*

*Minden parányi pocsolyánál
Zsendül homok-vállalkozás,
Reggeltől estig búg a bagger
S készül a nyájas honi plage.
Mi magyar fürdő: nekilendül
S van erre ok nem is kevés, —
Ott nincs élelmezési biztos
S így biztos az élelmezés.*

Békében bárhogy trombitáltuk,
 Hogy Tátránk s „Platten-See“-nk: mese,
 Van gyógyvizünk s buzánk, borunk jó, —
 Nem jött ide a kutya se;
 Dobolhattuk a propagandát
 S megírhatta a „Leipziger“,
 Hogy itt tejszinbe habkenyért szel
 Minden kispénzű Leipziger: —

Csodáinkat nem vágyta senki,
 De mikor a gyomor korog:
 Hahá! egyszerre felfedeztek
 A Lodengallér-sógorok
 S bölcs méhikékként im gavallér
 Honunkat vígan ellepik,
 Követve étel-illatunkat
 És Jaeger tanár elveit.

... Jöjj szívem, induljunk vidékre
 S egy csöndes, füves dombtetőn,
 Nyárfák alatt, hűs alkonyatkor
 Borulj rám halkán, reszketőn.
 Az ég arcát felhők becézik,
 Tűnő sugár lágy fényt poroz,
 Illat poroszkál lenn a völgyben
 S nyomában — porosz illatoz...

A régi nyár bandája régen
 A másvilágon muzsikál,
 Óh, hol a nyár, mely ragyogó volt
 És szeptemberig Anna-bál!
 Szilaj szerelmek, szerenádok
 És tengerparti reggelek,
 Mikor még kis lányok fürödtek
 Az Adriában „U“-k helyett.

Jobb itthon megmaradni csöndben,
 Bolond, ki ma nyaralni mén.
 Ül mellém s majd a régi nyárról
 Egy halk mesét mesélek én.
 Könnyű kezecskéd tedd kezembe,
 Künn száll az est és száll a hold:
 — Hol volt, hol nem volt, hej de rég volt,
 Mikor még nyár volt s béke volt...

gróf Zichy Hermann és felesége, Ujhely Klári.
 Gaidusчек Erzsi felv.

Huszárbravur.

Sokfelől és sűrűn érkeznek harctéri levelek a huszárságtól. Ezuttal panaszosak. Nem az a panasz, hogy hosszú a háboru, sok a harc, hanem az, hogy »elmennek a lovak s egészen gyalog maradunk.« A ki a mi vitéz huszárjainkat ismeri, tudja, hogy tiszt és legény egyforma szeretettel csüng lován, az a mindene s így meg kell érteni bánatukat.

A lovasságunkban uralkodó jó szellem az, mely a lóra nevelt s gyalog kevésbé kiképzett huszárjainkat arra képesítette, hogy a gyalogharcot úgy támadásban, mint védelmi harcban a háboru alatt elsajátítsák. A limanovai roham volt 1914. december 11-én egyike a legelső nagyszabású gyalogtámadásoknak a huszárság részéről s az abban résztvett hősök emléke felejthetetlen marad. Sok hőstettet vitt végbe azóta lovasságunk, melyeket páratlan gyalogságunk is elismert. Az 1916. nyarán történt visszavonulásnál nagy hasznát vette a vezetőség a lovasságnak, melyet mozgékonyágánál fogva bárhova hirtelen odavethetett. Itt-ott felbukkanván, védőgyűrűt vont a visszavonuló s ellentámadásra készülő csapatok mozdulatai elé s az ellenséget sikeresen feltartóztatta.

A Luck és Wladimir-Wolyinski között lefolyt harcok közt a 9-es huszárok gyalogtámadása június 16-án egyike a kimagaslóknak. Négy napig feküdtek egymással szemben az oroszok s a mi huszárjaink, farkaszemet nézve ágyutüz közepette. Egyik sem akart tágitani a helyéről, míg végre a Nádasdy-huszárok parancsot kaptak, hogy a Markowicz községnél fekvő majort, mely fontos orosz állás volt, foglalják el rohammal.

Magasházy László tüzérszázados ütegevel a híres »Batterie hárommal« a támadást elő fogja készíteni s fedezni, — így szólt a parancs. Ez az utóbbi körülmény különös öröme szolgált az ezrednek, hiszen nem egyszer kísérte a »Batterie 3« a 9-es huszárokat.

Délután 3 óra tájt Lühe ezredes és az adjutáns, Himmel kapitány, kiadják röviden a parancsokat, a századparancsnokok, Hanvay László, Steiger Gyula s báró Mirbach, tisztában vannak feladatukkal. A rohamot Schmidt alezredes adott jelére kezdik a Nádasdy-huszárok, zuhogó eső közepette. A tiszték, báró Beess, gróf Bethlen Ferenc kapitányok, báró Dickmann főhadnagy, gróf Salm, gróf Wurmbrand hadnagyok, gróf Maldeghem zászlós, s Kuhn hadnagy, a géppuskaosztállyal, századparancsnokaikkal s az összes legénységgel kiugranak a lövészárkokból s mennek előre feltartóztatlanul. Hanvay kapitány, ki a jobb szárnyon vezényel, adja meg a támadás irányát. Mindenki azon van, hogy a támadás gyors és meglepő legyen, mert csak így várható eredmény. Megszólalnak a Magasházy-Batterie ágyui, előbb srappellek, aztán gránátok, — csupa találat, nem hagyják cserben a 9-es huszárokat.

A támadás fennakadás nélkül megy előre, itt-ott egy vitéz huszár összeroskad golyótól találva. Néhány perc alatt felhangzik a hurráh, a meglepett oroszok, kik makacsul tartották magukat árkaikban, visszamennek, — a Markowicz-major a 9-es huszároké.

Mindezt pedig feljegyeztük egyrészt a hőstett emlékére, másrészt annak a bizonyosságára, hogy a huszár huszár marad gyalog is és ha el is válik a lovától, vitézségből és kitartásából sohasem fog engedni.

gróf Semsey Lászlóné, Dessewffy Rolla grófnő.

d'Ora műterem felv.

Szerelmesek.

Írta Balla Ignác.

Zöld erdők borította óriás lábánál szerényen és szemérmesen feküdt Sabina városkája és a mikor a déli nap beragyogta márványpalotáit és fehér, árkaos oszlopait, a házak úgy tűndököltek a verőfényben, mint valami alabástrom játékváros falai.

Zöld és barna testű óriás kagylóban csillogó gyöngyszem: úgy fénylett a napsütésben Sabina városkája. És csönd volt Sabinában. Örökké csak csönd, szinte muzsikáló, halk szavu csönd. Sabina volt a csönd városa. Utcáin halkan lépegettek az emberek, a nevetésük tompított volt, a beszédük finom és csöndes szavu, a lépésük pedig nesztelen és visszhangtalan, mintha az emberek örökké hangfogó szőnyegen jártak volna. A sudár ciprusok is némán állottak őrt az utcákon, a magnóliák is hangtalanul hullatták husos fehér szirmukat és a kupolás templomok harangjainak is lágy, halk és bársonyos volt a hangja.

Igy élt Sabina városa már talán a világ megteremtése óta. Talán az Uristen is idejárt megpihenni, ha belefáradt a világok forgásának kattogó lármájába... Mert az Uristenen kívül bizony más idegen aligha fordult itt meg.

Vasut nem járt erre és a legközelebbi vasuti állomás jó egynapi járásnyira volt Sabinától. A magas hegyeken, szorosokon és vízvázstókon átvezető nyaktörő ösvényen csak gyalogszerrel, vagy legföljebb ló-

hátan lehetett megközelíteni a városkát és a modern kor, az ideges sietség pöffögő csodája, az acéltestű, lüktető motoros szívű auto még sohasem kanyargott alá Sabinába. A sabinaiak leggyorsabb közlekedési eszköze még most a ló vagy az öszvér volt. Már pedig a világjáró idegenek nem szeretik valami nagyon ezt az uti alkalmatosságot.

És mégis, egyszerre csak, a pünkösdre virradó reggelen, két idegen jelent meg Sabina csöndes utcáin. Hogy hogyan kerültek oda? — ezt talán még ma se tudják a sabinaiak. Egyszerre csak megjelentek a Piazza Duomon, leültek a cukrászda magnóliáfaakkal árnyékolt terraszán és a hüs cassate mellé mézes pasztát ettek. Közben mosolyogtak, nevetgéltek, a beszédük hangos volt és a mikor fölállottak, hogy a szellős piazzán sétáljanak egyet, kitünt, hogy a járásuk is más, mint a sabinaiaknak. Nem nesztelen lépésekkel siettek tova, hanem egymásba ölelkeztek és céltalanul kószálgattak, meg-megfogták egymás kezét, aztán megint eleresztették és kacagó szemükben aranykigyók villództak a napsütésben.

Az idegenek szőkék voltak. És már ez is feltűnt a barna arcu, fekete haju sabinaiaknak. Aztán meg folyvást együtt voltak, soha egy pillanatra el nem hagyták volna egymást és minduntalan egymás szemébe néztek, hosszasan, elmélyedve, boldogan, a mikor pedig megfogták egymás kezét, az arcuk valósággal ragyogott.

Mindez fölöttébb különös volt.

— Idegenek! — mondták a férfiak.

A lányok, asszonyok pedig összesugtak:

— Szerelmesek!

Halkan mondták, hogy a férfinépség meg ne hallja. Mert ők rögtön, az első pillanatban látták azt, a mit a férfiak nem vettek észre. Igen, ezek szerelmesek voltak. Az igaz, hogy idegenek is, de ez természetes. Sabinában csak az idegenek lehetnek szerelmesek, mert ők — a benszülöttek — nem ismerték a szerelmet. A lányok férjhez mentek ahhoz a legényhez, a kít apjuk-anyjuk kiszemelt számukra, hűséges feleségek lettek, soha meg nem csalták a férjüket, gyerekeket szültek és a mikor azoknak is meg kellett már házasodniok, ők se kérdezték meg, hogy kihez akarnának menni, hanem egyszerűen kitűzték az esküvő napját és csak azután mondták meg, hogy te ennek a felesége leszel, te meg ezt veszed el feleségül, a mint hogy ezt már velük is megtették. A szerelem nem sok vizet zavart Sabinában. És talán jobb is volt így, mert ilyenformán egyetlen házasság sem lett boldogtalan. A gyerek nép nem látta keseregni a fiatalokat, a fiatalok a szüleiket, nem látták őket szenvedni és gyötrődni a vágyak és sóvárgások éjszakáin és így ők sem ismerték meg a szerelmet. És eszükbe sem jutott, hogy a házasságokba nekik maguknak is lehetne beleszólásuk és hogy esetleg vannak olyan legények, — vagy olyan lányok — a kikkel örömelebb állának az oltár elé. Husvétől pünkösdig szinte parancsszóra naponta három-négy pár is bevonult don Cristoforo kupolás templomába, a Madonna d'Oro-ba, a honnan már mint férj és feleség jöttek ki, hogy azután békés nyugalomban éljék le életüket.

Alapítva 1862.

CUENDET CONSTANT

svájci órás

Budapest, IV., Kígyó-tér 5. szám.

Az órás szakmát felölelő összes zseb-, nipp-, fali- stb. órák raktára. :: :: ::

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAORÁK.

Igy volt ez Sabinában már talán a világ megte-remtése óta és az emberek a házasságot nem tekintet-tek egyébnek, mint az élet egyik — talán nem is a legkellemesebb — kötelességének, a mely elől nem lehet kitérni. De azért megnyugodtak benne, mert így volt ez már az apjukkal, nagyapjukkal is és így lesz majdan az ő unokáikkal is. És ezt annál is inkább megtehették, mert nem is tudták, hogy mi lehet az a szerelem. A szót ismerték. De a jelentőségét nem. Csak most, a mikor az idegen férfit meg az idegen nőt meglátták, — a mint folyton-folyvást együtt van-nak, egymásra nevetgélnek, egymás kezét szorongatják, egymás szemébe néznek, — csak most kezdték sejteni, hogy mit is jelenthet ez a szó, a minek ők eddig semmi jelentőséget sem tulajdonítottak.

Csodálkozva nézték őket. Hogy ezek sosem unják meg, hogy folyvást együtt legyenek? Miről tudnak folyton egymással beszélni? És mit csinálnak folyton-folyvást egymás mellett?

Mindez csupa rejtély volt előttük. De a mosoly-gásokon, kézszorításokon, egymásba ölelkezéseken ke-resztül derengeni kezdett előttük, hogy ez lehet — a szerelem.

Nem kérdezték meg egymástól, de azért minden lánynak és minden asszonynak állandóan ajkán volt a kérdés:

— Ez hát a szerelem? Az ölelkezések, kacagások, egymás szemébe nézések?

És ettől kezdve Sabina arcot cserélt. Az utcái többé már nem voltak olyan csöndesek, lakói nem voltak többé olyan szerények és halk szavúak, már kacagások is verték föl a csöndet, de egyelőre még félénk volt a sabinai lányok kacagása és bátortalan az asszonyok kihívó pillantása. A sabinai férfiek pedig csodálkozva vették észre, hogy éjszakánként melegebb a feleségük csókja, tüzebb az ölelése és remegőbb a hangja, a mint egészen mellőlük simul.

Az idegenek másnap is ott barangoltak Sabiná-ban és ekkor már a férfiak is jobban szemügyre vették őket. Mintha érezték volna, hogy asszonyaik szokatlan melegségét nekik köszönhetik. Az asszonyok, lányok pedig lopva megfigyelték az idegenek minden mozdul-atát és úgy érezték, mintha az ő szívük is valahogyan fölszabadulni készülne.

— Hiszen a szerelem egészen szép dolog — kó-válygott a gondolat nem egy sabinai nő finom, tiszta homloka mögött, a fekete hajfürtök alatt. — Csupa mosolygás, csupa gyöngédség, csupa édesség!

És úgy érezték, mintha eddig mérhetlen boldog-ságtól rabolták volna meg őket.

Csak az ütött szeget a fejükbe, a mit a fogadós-tól hallottak.

Az idegenek ugyanis az »Arany Róka« fogadójá-ban szállottak meg és már kora délután bezárkóztak szobájukba. A fogadás pedig késő éjszakáig ott leske-lődött az ajtójuk előtt és sirást, sóhajást hallott ki szobájukból.

— Hát ez is hozzátartozik a szerelemhez? — kérdezték maguktól csodálkozva a sabinai nők?

Abból, a mit eddig láttak, csupa vidámságnak, csupa derűnek hitték a szerelmet. És most kiderült, hogy a sirás, a sóhajtozás, a fájdalom is vele jár. Ho-gyan lehetséges ez?

Sehogysen tudták megérteni és egész nap csak erről sugtak-bugtak asszonyok, lányok egész Sabinában.

A rejtély még nagyobb lett előttük, a mikor az idegenek megint megjelentek a cukrászdában. Szemük vörös volt az éjszakai sirástól és úgy bujtak össze a terrasz egyik sarkában, mint fázós, ijedt verebek.

Most is meg-megfogták egymás kezét, de fáradtan és szomorúan. A tekintetük pedig, a mint egymás pillan-tását keresték, tele volt fájdalommal és kétségbeeséssel.

De a mikor megint fölkerekedtek és sétálni in-dultak, a szemük újra csak vidáman, öntelten ragyogott, kacagtak is, bár közben el-elkomolyodtak, de ennek nem sok jelentőséget tulajdonítottak a sabinai nők. A szerelemnek is vannak derüesebb és borongósabb napjai. De azért mégis csak szép dolog a szerelem, a melyet ők eddig nem ismertek.

És ezen az estén a városvegi kiserdőben nem is egy pár fiatal lány meg legény találkozott, amire pedig még nem volt eset Sabinában. Eddig még sohasem történt meg az, hogy esti kilenc óra után ne feküdt volna le mindenki a csöndes városban. De ma este üresek voltak a lányos házak és a kis erdőben, jóformán min-den fa tövében, ott állt egy lány meg egy legény és fogadkoztak, hogy nem fognak engedelmeskedni, ha a szülői önkény más férjet vagy feleséget jelöl ki számukra.

— Még holnap este megmondom anyámnak, hogy a te feleséged akarok lenni? Utóvégre szerelem is van a világon... És én boldog akarok lenni a szerelem-ben... Akár az oltár előtt is megmondom, hogy nem szeretem azt, akihez az anyám hozzá akar erőszakolni!

Ez hangzott el minden fa tövében, a sötét éjsza-kában és ezalatt az asszonyok, a férjük oldala mellett arra gondoltak, hogy mi lett volna, ha előbb vetődnek ide ezek az idegenek. Előbb, még az ő házasságuk előtt...!

És arra is gondoltak már, hogy vannak legények, de még férfiek is, akiknek forróbb lehet az ölelésük, mint az ő hitese uruké, akivel don Cristoforo adta őket össze a kupolás Madonna d'Oro templomában... És

Semsey III grófnő.

d'Ora műterem felv.

A nemrég elhunyt gróf Pálffy Sándor országgyűlési képviselő és fia, Fidelio gróf.

Langsfeld felvétele, Győr.

holnap... holnap, ha majd találkoznak a piazzán, több bátorítás lesz a tekintetükben. Mert ha az ő házasságukban nem adatott meg a melegség és a tűz, hát lopni is lehet azt, mint ahogy az Istenek is megtették.

Az »Arany Róka« fogadósa azonban másnapra meglepetéssel szolgált a sabinaiaknak. Az idegenek egész éjjel megint csak sirtak és úgy zokogtak, hogy ő el se tudott aludni tőle, pedig ma már nem is hallgatózott, csak a szobája éppen az idegenek szobája alatt van. De

ez még nem elég: alig hogy fölkeltek és éppen hogy csak megreggeliztek, az idegenek megkérdezték, hogy — merre van a temető.

A temető! Oda nem járnak, csak azok, akiknek bánatuk van. Hát a szerelmeseknek is van bánatuk? Hát a szerelmesek sem boldogok?

Erről beszélt egész Sabina. De most már nem csöndesen, halkan, hanem izgatottan, idegesen. És a fiatalság elhatározta, hogy utánuk megy az idegeneknek és kilesi, hogy mit csinálnak a temetőben.

A kis erdőn túl, a hegyoldalban feküdt a temető, messze a várostól, az élettől. Csöndes hely minden temető, de Sabina temetőjét még a madarak is elkerülték, a szomorú énekű cigalék sem muzsikáltak benne és a magas, komor ciprusok között még a szél sem sóhajtozott. Az apró sirok fehér márványkeresztjei alatt csöndesen aludhatták az örök álmot a csöndes város halottai.

De most egyszerre hangos lett ez a temető is. Csoportosan, párosával, legény a lánnyal, lány a legénnyel, özönlött be a roskadozó temetőkapun a fiatalság és izgatottan kérdezték egymástól, hogy ugyan mit is kereshetnek itt az idegenek.

Azok pedig ekkor már nem kerestek itt semmit. A mit kerestek, azt már megtalálták: a halált. Most már ők is csöndes emberek voltak, mint Sabina lakói, mielőtt ők idevetődtek volna. Ott feküdtek az egyik besüppedt siron, egymást átölelve, szótlánul, csöndesen, piros ajkuk pedig még pirosabb volt, mint azelőtt. Mint valami nagy gránátvirág, úgy tapadt ajkukra a kibugygyant vér és a homlokukon is ott piroslott egy kis kerek seb szája...

— Ez hát a szerelem? — kérdezték ijedten a sabinai lányok és legények. És visszafelé már nem párosával mentek. Amint a hegyoldalon lefelé bandukoltak, a lányok már rá se néztek a legényekre.

... Egy pár napig hangos volt Sabina utcája ezután is. De most már nem a kacagástól. Aztán lassanként megint csak csöndesek lettek a széles vialék és napsütötte piazzák. Az emberek megint halkan lépegettek és beszédjük finom és halk szavu volt. És a kupolás Madonna d'Oro templomában az istenes don Cristoforo megint gépiesen adta össze a párokat, amelyeket a szülői bölcs előrelátás terelt a házasság nyugodt és békés tüzhelye mellé...

Dunapalota szálloda Budapest

(ezelőtt Ritz)

A legnagyobb kényelemmel berendezve.

Étterem. Bar. 5 órai tea.

A Jászság

Cimképünkhöz. A negyedik évbe fordul immár a világháboru és három éve, hogy az első sebesültek szomorú menete végig vonult a városon. Virág és éljenző sokaság fogadta őket. A virág elhervadt, az éljen elcsitult és szétoszlott a tömeg, a mely megszokta, meg tudta szokni ezt a véres borzalmat is s édes véreink, sebesült hőseink szünetlen felénk áradását. Ám volt valaki, a kiből három hosszú év sem tudta elszűrkiteni a részvét, a szeretet és az izgalom szívbéli érzését s a ki e három évnek minden napján odanyújtotta szenvedő fiaink felé az enyhülés édes poharát, a kín és bánat balzsamát: a jóságot. *Auguszt*a főhercegné asszony, a legszeretettebb magyar főherceg, József vezérezredek hitvese volt ez a kegyelmes nővér, a ki idehaza veritéket törölt, sebet gyógyított, míg dicső férje kinn a csataterén védte a magyarokkal a magyart. A nemzet mindig hódoló tisztelettel nézett a fenséges asszonyra, de a világmúlás nehéz napjaiban szíve legmélyebb szeretetébe zárta. Sohasem fogjuk neki a nehéz évek alatt felénk áradt jóságot és irgalmat elfelejteni, mint a hogy örökké emlékezetünkbe ragyognak azok a szavak, a melyekkel ifjú királynénknak szeretetébe ajánlotta hazánkat és nemzetünket.

Cimképünk *Vadász* Miklósnak, a kiváló festőművésznek egyik legszebb, legnemesebb alkotása.

*

A *Magyar Jurista-Club* hétfőn este az Országos Kaszinó zöld termében baráti társasvacsorán ünnepelte két népszerű tagját: *Hindy* Zoltánt országgyűlési képviselővé választása és *Lányi* Mártont főispáni kinevezése alkalmával. *Wenckheim* László gróf országgyűlési képviselő, a club elnöke köszöntötte föl emelkedett hangú beszédben az ünnepeltek, a kik meghatottan mondtak köszönetet. A vacsorán részt vettek többek között, *Hammersberg* Géza, *Karafiáth* Jenő, *Zsembery* István, *Kelemen* Kornél, *Lázár* Andor, *Szukováth* Imre, *Zsitvay* Tibor.

*

Házasság. Gróf *Tisza* István nagykovácsi-i házában volt *Sándor* Béla, repülőosztághoz beosztott huszárhadnagy, *Sándor* János volt belügyminiszter fiának esküvője *Zeyk* Károly országgyűlési képviselő leányával, *Margittal*. Az esküvőt azért tartották Nagykovácsiban, hogy gróf *Tisza* Istvánné, a vőlegénynek is, a menyasszonynak is nagynénje, a ki még nem épült föl betegségéből, de már a javulás útján van, rész vehessen a családi ünnepen.

*

báró *Orczy* Andorné, *Piret de Bihain* Leona bárónő.

Strelisky felv.

Gyulai Gádl Jenő császári és királyi huszárkapitány a 6. huszárezredben, néhai *gyulai Gádl* Jenő császári és királyi fregattkapitány, magyar királyi kormánybiztos, a Lipót-rend, vaskoronarend stb. tulajdonosa és neje *heyzenhorsti Heynz*el Mária fia, e hónap 8-án vezette oltárhoz Budapesten, a szegényház-téri templomban *cserneki és tarkeoi Dessewffy* Marika grófnőt, *cserneki és tarkeoi gróf Dessewffy* Aladár és neje született *Ambrózy* Mária bárónő leányát.

*

Schön Ernő m. kir. honvédőrnagy és *Rudnay* Egyedné sz. szabolcsi *Polyák* Margit házasságot kötöttek.

*

Hungária Nagyszállóda

Elsőrangú ház Budapesten.

Minden modern kényelem: fürdő, telefon, meleg és hideg vízvezeték.

Étterme az uri világ találkozója.

Egy főuri esküvő és némely nyári dolgok.

Nagykovácsi regényes parkjának százados fái ifju pár boldogságának voltak tanúi a közelmúlt napokban. A daliás *Sándor* Béla és Erdélyország egyik legszebb virágszála, *Zeyk* Margit esküdtek egymásnak örök hűséget a Tisza kastély történelmi nevezetességű termeiben.

Hetek óta készült Erdély főuri társadalma arra, hogy méltó násszal ülje meg kedvelt fiatal tagjának, *Zeyk* Margitnak esküvőjét szülővárosában, Kolozsvárott. Megfiatalodott volna a régi város, ha a háborútól szomoru falai között régi idők főuripompájával vonul végig az ifju nászpár kíséretével. Am a sors másképp határozott. Szomoru esemény vágta útját a tervnek, a Tisza-család nagyszonya, gróf Tisza Istvánné időközben súlyosan megbetegedett. Az esküvő idejére ugyan szerencsére majdnem teljesen visszanyerte egészségét, de egy nagy utazás fáradalmának nem teheték ki a lábbadozó grófnőt. Így esett, hogy az esküvő helyétül a Tisza-család nagykovácsi-i kastélyát jelölték ki, ahol gróf Tisza Istvánné betegsége idején tartózkodott. A nászt családias jelleggel, de fényesen ülték meg.

Az a terem, amelyben hajdan a gyengélkedő Tisza Lajos gróf volt párthiveivel nem egy fontos politikai értekezletet tartott, most nagy izléssel és virággal diszitve fogadta magába a diszes násznapot, melynek egyébként a park évszázados tölgyerdeje szolgált klasszikusan szép keretül. A szép Hellász régmúlt álmát ébresztette életre a menyasszonynak antik görög-szobor alakja, mikor karcu hullámos fehérsége élesen vált le a mélyzöld lombhátteréről. Mert *Zeyk* Margit ruhája puha görög ráncokban omlott végig alakján, le egészen a földig és uszályban végződött, melyet mirtusgirlandok fontak egybe. A ruha anyaga fent selyem muszlin, alább pedig omló fehér selyemkasmir. A menyasszony fejét mirtuskorona ékitette, melyről fátyol hullott alá, rövidebb, mint a milyeneket eddig hasonló alkalmakkor láttunk. Az egész öltözet klasszikus egyszerűségével hatott. Hogy az ifju báj sugárzó uralmát mi se zavarja,

mellőzték a diszül kínálkozó gazdag családi csipkéket is. Az egész kreáció Árvay János és Társa cég izlését dicséri, melynek különös érdeméül írjuk, hogy stílusérzéke megküzdött a divattal, amennyiben a menyasszonyi ruhát nem bokorugró szoknyával tervezte meg. Ünnepestes alkalmakkor, bármily praktikus is egyébként, csakugyan nem talál a rövid szoknya és még a megszokás dacára is néha kómikusan hat.

A menyasszony fehér szépségét hat poétikus szépségű koszorus leány rózsaszín kerete emelte. Ott láttuk közöttük *Sándor* Ilonát, *Annát*, *Margitot*, és *Ágnest*. Mind a hat ifju leány egyforma rózsaszín muszlin grenadin ruhát viselt ó-angolos fehér crepp fisükkal. A bájos ifj. *Tisza* Istvánné grófné lilaszínű voal linon kelméből készült gyönyörű toilettet viselt. A ruha disze fehér alanccon inkruztált betét.

Megemlítem még az örömannyák, *Zeyk* Károlyné és *Sándor* Jánosné, továbbá a ház nagyszonyának gróf Tisza Istvánné ruháit, melyek mindegyike az Árvay János és Társa cég válogatott izlése mellett tanuskodik.

A gyengélkedő grófnő mindvégig fiatalosan vett részt a nászünnepen. Az összetartó, erős deraku magyar mágnás család talán vigasztalan is lett volna, ha annak oszlopos tagja ennél a nagy aktusnál hiányzik. A magunk részéről őszinte örömmel szemléljük ezt a szép, puritán családi érzést, de bánattal egyuttal, hogy az éppen a magyar vezető családoknál oly ritkán található fel.

Egyéb beszámolóra most már alig marad hely, de nyári holmi idestova úgy sem lesz már kelendő. Még készülnek a lenge toilettetek, de a szép fejcskének gondja már az ős ruhakérdései felé fordul. Árvaynál pláne folynak az előkészületek az ősre. Fogy az anyag s uccu

siet mindenki, hogy biztosítsa a szükségeset, őszi, téli szövet, sőt már szörme is előkerül; Árvaynál is nyújtóznak már a benasztalinozott rókák és hermelinek, és a vastag téli szövetek kerülnek elő a pultra. A hetven éves cég pedig — természetesen — bár anyaga van még elég, régi vevőit részesíti előnyben. A divat holt szezonja sem olyan csendes tehát, mint a milyennek látszik.

Margit.

A cég saját gyártmányu kelméjéből készítették: Árvay János és Társa császári és királyi udvari szálítók, Budapest, V., Bécsi-utca 9.

Thun-Hohenstein Zsigmond, János Antal és János Szaniszló grófok.

Jobst műterem felv.

ÓH, HOGY SZERETNÉK . . .

*Óh, hogy szeretnék rádborulni sírva,
Akár egy drága, nagyon drága sírva,
Sírni feletted, zokogni vadul,
Sírni feletted, sírni szilajul,
Míg szemem zöldje belé nem fakul.*

*Óh, hogy szeretnék rádborulni sírva,
Akár egy drága, nagyon drága sírva,
Sírni feletted lelkem szakadtáig,
Míg könnyem árja elmosná a másikat,
Szivedbevésett asszonyarc vonásait . . .*

Flatt Zsóka.

V É G E.

*Beteg vagyok. Nem tudom, mi bajom,
Az élet bántja tán a szívemet;
Csak nézek, nézek bús hallgatagon,
És az ajakam csókért nem eped
Többé.*

*Csak nézek, nézek bús hallgatagon,
Mindössze már csak két kék szem vagyok,
Amelyik könnyes gyakorta nagyon,
És szerelemmel sohasem ragyog
Többé.*

*Egy ittfelejtett, bús álom vagyok . . .
Tétova szemmel nézek, egyre nézek,
Várom, hogy egy alkony eljőjjön értem
S hírért se halljam a tündérmeséknek
Többé.*

Andorffy Mária.

Bikszádi levél.

1917. július.

Ezeréves tölgy! Így nevezik azt a hatalmas óriást, amelynek tövében pihengetek s röptében tollhegyre fogom pillangó gondolataimat. Szinte úgy képelem a skandináv *Wettesche*, a világra *Yggdrasil* hajlik felém, olyan vaskos, terpeszkedő, öreg-törzsű.

Tágas, térséges park széleskedik körülöttem madárdalossal, sűrűségekkel, fehérhidas suhanó patakkal, virágrétes távlatokkal, és meg sok elaggott, méltóságos fával.

Hajdan őserdő volt az egész terület kíváncsiságokat terjesztő titkokkal, regékkel. Csaknem annak rendje s módja szerint kérdezni szeretné az ember a többszázéves tölgyektől, a gögösen, magánosan továbbélőktől, mint valami élőlényektől, mit tudnak koros időkről?

Mesélnek is, ezüsthéyes éjszakákon annak, a ki fölfigyel kevély koronájuk zárkózott suhogására, leveleik öreges beszédére. Elmondják azt, hogy is volt még nagyon is régen, a mikor a tölgy a legrégebb természetvallások belső életével, mítoszával, szorosan összefüggött, etruszkok, rómaiak, görögök, germánok, skandinávok, szent fája volt s a legrangosabbak, legkimagaslóbbak alatt végezték engesztelő vagy hálaadó áldozásaikat.

Az ő sajátos, de színes képzelettel megérthető nyelvükön effélékről, sok egyébről regélgetnek, és közelebbi korszakokról is, emberekről, eseményekről, tulajdon sorsukról.

Mindenha kellő áhitattal pillantok is föl ezekre az élemedett fafejedelmekre, akár közvetlen közelükben, tulajdon árnyékukban, akár kellő távolságból illatos rétsávokról a park meszszebbeső, téresebb részeiből, ahol selymes prémként szegélyezik a fenyők a kidomborodó, jelentős átméretű törzseket.

Amint estenden kilépek a csinos, takaros Berta-lakból, nyiló hortenziák mentén elkanyarodom az Anna-lak irányában s járom a kanyargós utakat, nézem a Ruesdael ecsetjére illő tölgyeket, az ég tengerébe nyúló, szélvészépte lombvitorlás árbo-cokat, meg a nyírfák karcsu hajlós sudarait, sokszor úgy beletévedek egy fenyőlugasba, hogy csaknem azt hiszem a Tátra túleves berkeiben vagyok, míg ki nem érek újra a tisztásokra.

Igen magkapó kilátás nyílik egy-egy ilyen szabadabb helyről a látóhatáron fölbukkanó hegyláncolatra a Pietróza csucsral, az Avas egyik hegykirályával, ahova a Tur patak mentén visz föl az út, Nimródokat csalogató vadregényes pagonyokkal.

De az alig félóránira fekvő Bazilisták zárdájára is kedves a kilátás. A zölddel befuttatott, nagy verandás vendéglő mellől a fensik meg éppenséggel tetszetős képet nyújt. Úgy néz ki különösen vízpáras felhős hangulatban, mint valami középkorbeli lovagvár. Szinte azt a szász Burgot látom benne, ahonnan gót ablakból, Böttgerre emlékezéssel, a fehér gőzhajókat hordozó Elbára merengtem le egy szép napon . . .

Estbehajló délutánokon, hűsülő alkonyatokon, a midőn nem az ölelő fenyőszűrűségeket meg az egymásbaboruló, árnyas gyertyán-

Egy magyar honvéd tengerpartvédelmi zászlóalj állomáshelyén Rogoznicán. Ujfalussy György hadnagy, Lencsés hadnagy és Mahrer báró fregatt hadnagy.

Ujfalussy Gy. felv.

ligetet keressük, hanem nyílt szétnézésre vágyunk — ezen a gondozott virágos fensíkon a legkellemesebb a tartózkodás Bikszádon. A padok egyikén elüldögélünk, vagy megnyugtató le s föl járással élvezhetjük igazán kedvünkre a hegyi levegő zamatját, mint a Margitszigeten rózsák illatát, meg a csapongó szellőt, mely a multból sorrentói krimzonos emlékeket is elemcsalogat.

Szépek ezek a hűvösödő, és mégis lágy esteledések Szatmár vármegye e kis fürdőjében, amely valóban az enyhe egyenletes éghajlat előnyeit nyújtja. Védett, alkalmas a fekvése. Valahonnan a norvég fjordokról jövő északi szélnek nem esik kezeügyébe. Éjszakái nem is hidegek, mint davorosi magaslatokon, de nem is melegek mint messze görög tájakon, ahol egyszer ilyenkor nyáron, leánderes, szikkadt mezőkön kocsztam és szurós, csupaporos kaktuszok terpeszkedtek szélteben az árokpartokon rekkenő hőségben...

Nagyhirű vize fölülmulja a legnépszerűbb összetételű külföldi gyógyvizeket is. Valóban olyan csodatevő, mintha maga Aeskulap, a mitosz gyógyító istene fakasztotta volna mindenható pálcájával jókedvében, ünneppan.

E kitűnő forrása révén sokan magyar Karlsbadnak nevezik Bikszádot. Mint ahogy Pöstény eldobatja a mankót a bénákkal, hasonló mirakulumokkal kérkedhetik Bikszád azoknál, akiknél meghibbant az emberi gőzgép egyik főkeréke: a gyomor. Görnyedt, fáradt járások itt fölfrissülnek. Halovány arcok megpirosodnak. Homályostükrű, törött szemek fölfénylenek, szürke kedélyek megvidámodnak.

És az egészség e Klondyke-ja nem volt a sors kedveltje. Sokáig hevert parlagon, noha már a 18-ik században tudtak róla. Hány külföldi fürdő meg sem közelítette s egymás hátán tolongtak benne magyarok is, ahelyett, hogy meglátták volna az igazgyémántot honukban.

De az utolsó évtizedekben méltányolni kezdték már kincseit, Fortuna istenasszonya végre megsimogatta kegyes kezével. Mindent el is követett s elkövet gavallér tulajdonosa Szent-Ivány Gyula orsz. képviselő, hogy kielégítse a fürdőzőközönség immár tülön tul kifinomodott igényességét. Olyan barátságos is az egész fürdő képe, mintha jótevő tündér, jókedvében rakta volna ki ébenfa játékdobozból az apróbb és nagyobb nyári lakokat...

Amint itt ülök, az öreg, becsületes tölggy ágasbogas gyökerein, füttyent a közeli állomáson a vonat. Szava vidáman simul bele az ózonos hangulatba, s elhal valamerre a lankák ölén. Messzire elnyulnak ezek a kaszálók a parkon kívül is, s lehetünk összevegyül a tülveles és lombos erdőségek, alacsonyabb meg magasabb hegyek lélekzésével. Ez adja meg az egészséges avasi levegő zamatját.

Legkedvesebb külső sétám azonban a zárda felé vezet. Csergedező patak, violaködös rétség, amely olyan mint a színes varrottas. Puhaselymes fü, romantikus zezugok a lejtők oldalán. Magános határhídon furulyázó szerzetes. Aztán fent az épületben kockaköves, öreg folyosók, kilátó erkély. A vén templomban rejtelmes félhomály, óhajítások elimádkozására biztató hangulat. A vonzó fekvésű kertben gyümölcsfák, méhes s egy öreg szer-

zetes emléke, aki egyre festegette áhitattal a jámbor képeket... Jó itt pihenni bänkódások, aggodalmaskodások, nagy fájások, háborus zaklatottságok után.

Ópiumos magamáltatással kiszakítani igyekszem kissé érzésemet népek s emberek szomorú drámájából, e harcos világföfordulásból. Gyógyulni akarok s örülni a körülöttem lévő kedves emberek mosolygásának. Barátkozni a tölgyekkel. Fölfigyelni öreg szavukra. De fölülni néha estéken fehér hidak karfájára is. És nézni távlatokba csillagok fölragyogására várással. Előhivogatni tűnő sugarakat, elsuhant dolgokat, hogy fenyőzónnal, viráglehellettel, frissen kaszált szénailattal simuljon egybe a lelkem templomában, ahol a szürke gond, édes vitézeinkért való remegés vert tanyát már hosszú nyarak óta.

Ujfalussy Amadil.

Brachfeld J.

Ő csász. és apost. kir. felsége kamarai szállítója.

Uri ing és divatujdonságok.

Uri ruházat mérték szerint.

Női és férfi kész felöltők.

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Gizella-tér sarkán.

Különlegessége: Tábori selyeminge.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —
A Társaság új telefonszáma: József 25—11.

Julius. Meseirással csak nagy írónak szabad próbálkozni, nem olyan könnyű ez, mint az iskolapadokban hiszik. Irása azonban nem tehetségtelen és hisszük, hogy még jó dolgokat is fog írni — de addig még sok munka és sok önbírálat! — E. I. Sajnáljuk, de nem használhatjuk. — K. Baby Székelyudvarhely. Barátja versei tehetséges ember munkái, de lapunk színvonalát még nem érik el. — Neked. Nem szeretjük az efféle tulságosan érzélgős írásokat. — Mese az okos asszonyról. Zavaros történet. — Falusi revolúció, Pro patria. Igénytelen apróságok. Nem közölhetők. — A legmélyebb mélység P. M. Ez nem vált be. — Történet Magyarország fénykorából K. Gy. A mi mérlegünkön sem vált be. — Későn. Alkalmadtán sorát ejtjük. — Lottika. Nagyon elnyújtott történet és nem is új. Mást kérünk.

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN

Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.
Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. Telefon 127—05.

Rosenstingl

Régiségek, szőnyegek, műtárgyak.

Budapest,

IV., Deák-tér 4. — Telefon 6—76.

Szombathely.

Sopron

TÖRÖKÖK

Irta: DOBAY ISTVÁN.

A TÁRSASÁG KIADÁSA. / ÁRA: 5.— KORONA.

Megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában,

Budapest, IV., Reáltanoda-u. 18. sz.

Dumba Konstantinné, Lieven bárónő.

Zimmerauer műterem felv.

A Társaság

rendkívüli száma

A KIRÁLYNÉ

megjelent. Nem előfizetők részére ára 1 korona
50 fillér. Postautalványon megrendelhető
A T Á R S A S Á G kiadóhivatalában, Buda-
pest, IV. kerület, Reáltanoda-utca 18. szám.

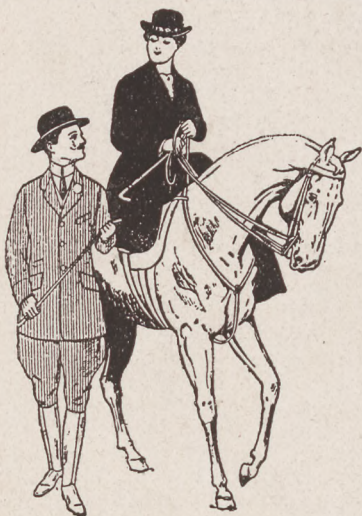
GYÖNGYÖSSY SÁNDOR
FÉRFISZABÓ IV., SEMMELWEIS-UTCA 11.

AZ ORSZÁGOS KASZINÓ
SZOMSZÉDSÁGÁBAN.

VÁLLAL MINDEN ÁT-
ALAKITÁSI MUNKÁT.

ASSZONYOK KÖNYVE

TANÁCSOK ÉS SZAKSZERŰ UTBAIGAZÍTÁSOK
asszonyok részére az élet dilemmáiban. Tartalma: A nő és
a férfi világ. A boldogság analízise. Szociális
szervezkedés. Asszonyi hibák. Amit min-
den asszonynak tudnia kell. Hy-
gienia és prophylaxis. A betegségek
gyógyítása. Ez a mű kizáróan az «ASTER»
kiadóhivatalában (Budapest, III/5., Nád-utca 1. szám)
kapható. Ára zárt borítékban, ajánlott küldéssel 5. — korona.

JOSEF FISCHER

cs. és kir. udvari és kamarai szabó

WIEN, I., LOBKOWITZ-PLATZ 1.

Divatterem

Elegáns utcai öltözékek, látogató-toi-
lettek. Kabátok, szörmék. Kosztümök
14-17 éves fiatal hölgyek részére. Leg-
ujabb szabásu hölgylovaglőöltözékek

Kosztümök a sport minden ágához.

Izléses férfiruhák legfinomabb kiállítás-
ban. Szalon-, utcai- és sportöltözékek.

**Fiatal lányok és
asszonyok figyelmébe!**

Most jelent meg III. kiadásban

A fiatal lány otthon

Írta: ifj. Gonda Béla

„A női divat művészete” szerzőjének
legújabb műve.

TARTALOM: Az otthon. Leányszoba.
Művészet, irodalom, zene. Társaság.
Kézimunkák. Öltözködés. Pályavá-
lasztás. Háztartás. Fegyelem. Jóté-
konyság. Vallás-, hit. Család.

Ára 4:50 postaköltség 30 fill.

Megrendelhető A Társaság
:: kiadóhivatalában ::